

Målnummer: UM1259-10**Avdelning:** 1**Avgörandedatum:** 2010-05-06

Rubrik: En kristen man som sökt asyl på grund av åberopad religiös förföljelse av muslimer har beviljats rätt till byte av offentligt biträde, eftersom det förordnade biträdet var praktiserande muslim och sökanden därför inte vågade redogöra för sina asylskäl.

Lagrum:

- 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde
- 26 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619)

Rättsfall:

REFERAT

A ansökte den 13 augusti 2009 om asyl i Sverige. Till stöd för ansökan anförde han bl.a. följande. Han är kristen och har i hemlandet utsatts för förföljelse av en muslimsk organisation. Han riskerar att dödas vid ett återvändande.

Migrationsverket förordnade ett offentligt biträde, B, för A. Vid första mötet med sitt offentliga biträde förstod A att hon var muslim och ville på grund av bristande förtroende för henne inte redogöra för sina asylskäl. Han begärde byte av offentligt biträde hos Migrationsverket, som den 13 oktober 2009 avslog hans ansökan. Som skäl för beslutet anförde Migrationsverket bl.a. följande. Byte av offentligt biträde får ske efter särskilt tillstånd och bara om det finns särskilda skäl, se 5 § lagen om offentligt biträde (1996:1620) jämförd med 26 § rättshjälpslagen (1996:1619). Migrationsverket godkänner bara i undantagsfall byte av offentligt biträde, till exempel om det offentliga biträdet blivit allvarligt sjuk eller fått något annat permanent hinder mot att sköta sitt uppdrag, det finns starka motsättningar mellan det offentliga biträdet och den sökande eller den sökande flyttar till en annan ort och det därför blir mycket dyrare att behålla det offentliga biträdet. A har ansökt om att få byta biträde för att han inte vill ha ett biträde som är muslim. Migrationsverket har tillfrågat honom om han anser att det offentliga biträdet har misskött sig eller om han anser att hon uppträtt illa vid mötet med honom. A uppgav att så inte var fallet, men eftersom han är kristen och hon är muslim så litar han inte på henne. Migrationsverket har även talat med det offentliga biträdet som förklarat att hon inte har några problem med att företräda A. Hon har även uppgett att hon förklarat för A att hon är neutral i sitt tjänsteutövande och att hon tidigare företrätt sökande med annan religiös tillhörighet än hon själv. Enligt Migrationsverkets bedömning är det faktum att biträdet tillhör en annan religion än A själv inte tillräckligt skäl för att byta offentligt biträde.

A överklagade beslutet och yrkade att han skulle beviljas byte av offentligt biträde. Till stöd för sin talan anförde han bl.a. följande. Anledningen till att han vill byta offentligt biträde är att hans ärende har samband med muslimerna i gruppen Ikhwan Almuslimin, som har hotat honom till livet. Omständigheterna har förändrats under de senaste dagarna, då de har satt eld på hans familjs bostad. Det offentliga biträdet B är troende muslim och bär slöja. Han kan inte tala med henne om skillnaderna mellan honom och muslimerna, eftersom det mer eller mindre kommer att beröra henne själv. Dessutom trivs han inte med henne av den orsaken att han inte har förtroende för henne.

Migrationsverket bestred ändring och anförde huvudsakligen följande. Det har inte framkommit att det föreligger så starka motsättningar i det individuella

förhållandet mellan A och det offentliga biträdet som medför att det föreligger särskilda skäl för byte. De omständigheterna att det offentliga biträdet är muslim medan A är kristen och har åberopat en hotbild i asylärendet som har ett samband med muslimer utgör inte tillräckliga skäl för ett byte av offentligt biträde.

Länsrätten i Stockholms län, migrationsdomstolen (2010-01-20, ordförande Bäckström), yttrade:

Enligt migrationsdomstolens mening utgör inte vad A anfört särskilda skäl för att byte av offentligt biträde ska ske. Överklagandet ska därför avslås.

A överklagade domen till Migrationsöverdomstolen och yrkade att byte av offentligt biträde skulle beviljas. Till stöd för överklagandet anfördes bl.a. följande. Han har som asylskäl åberopat att han i hemlandet är förföljd av muslimer. Hans offentliga biträde är muslim. Han saknar förtroende för henne och kan inte berätta något för henne.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2010-05-06, Wahlqvist, Bjernelius Lundahl, referent, och Brege Gefvert), yttrade:

Enligt 5 § lagen om offentligt biträde och 26 § andra stycket rättshjälpslagen får byte av biträde ske efter särskilt tillstånd och bara om det finns särskilda skäl.

A har sökt uppehållstillstånd i Sverige på grund av åberopat skyddsbehov. En självklar utgångspunkt är att ett offentligt biträde måste anses vara neutralt och kunna föra sin klients talan på ett professionellt sätt. Eftersom asylberättelser i många fall berör frågor av mycket känslig karaktär, är det emellertid i dessa ärenden av särskild vikt att den sökande har förtroende för sitt offentliga biträde. Migrationsverket frågar därför som regel om den sökande önskar ett manligt eller kvinnligt offentligt biträde. Verket kan dock inte förväntas ha kännedom om ytterligare egenskaper hos ett offentligt biträde som skulle kunna medföra att den sökande känner bristande förtroende för denne. Därmed kan det först efter det att ett offentligt biträde har förordnats visa sig att den sökande upplever att han eller hon inte förmår att inför biträdet redogöra för alla omständigheter som kan vara av vikt vid den rättsliga prövningen av asylansökan. Det ligger i sakens natur att det är svårt att ställa upp generella regler för i vilka situationer ett biträdesbyte är lämpligt. En avvägning i det enskilda fallet är därför nödvändig. Därvid måste beaktas i vilken utsträckning det är rimligt och möjligt att finna ett offentligt biträde som uppfyller sökandens önskemål.

I förevarande fall har A utan dröjsmål påtalat för Migrationsverket att han inte vågar berätta sina asylskäl för sitt offentliga biträde. Han får anses ha uppgett sådana asylskäl att hans upplevelse av situationen är förståelig. Med hänsyn härtill och med beaktande av vad som ovan anförts ska B entledigas från sitt uppdrag som offentligt biträde för A. Det bör lämpligen ankomma på Migrationsverket att förordna ett nytt offentligt biträde i ärendet. Det ankommer vidare på Migrationsverket att ta ställning till B:s eventuella ersättningsanspråk i ärendet hos verket.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen meddelar prövningstillstånd. Med upphävande av underinstansernas avgöranden entledigar Migrationsöverdomstolen B från uppdraget som offentligt biträde för A i ärende om uppehållstillstånd enligt utlänningslagen. Migrationsöverdomstolen uppdrar åt Migrationsverket att förordna nytt offentligt biträde för A.

Sökord: Entledigande; Offentligt biträde; Särskilda skäl

Litteratur:
